

บทที่ 1

บทนำและวัตถุประสงค์

การเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรบนพื้นที่สูงส่วนใหญ่จะมีวัตถุประสงค์หลักๆ อยู่ 3 ประการ คือ เลี้ยงเพื่อการบริโภคในครัวเรือน เพื่อใช้ประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ และการเลี้ยงเพื่อจำหน่าย สัตว์ที่นิยมเลี้ยงบนพื้นที่สูงคือไก่และสุกร เนื่องจากเลี้ยงง่ายและจำเป็นต้องใช้ในงานพิธีกรรมตามความเชื่อต่างๆ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) ได้เข้ามาสนับสนุนงานปศุสัตว์ในพื้นที่โครงการหลวงและโครงการขยายผลโครงการหลวง เพื่อให้สามารถพัฒนาเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านการเลี้ยงสัตว์ชนิดต่างๆ ให้แก่เกษตรกรและผู้สนใจนำไปปรับใช้เพื่อพัฒนาการเลี้ยงสัตว์ของเกษตรกรต่อไป นอกจากนี้สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูงยังได้สนับสนุนพันธุ์สัตว์ชนิดต่างๆ เช่น สุกร กระต่าย แพะ แกะ โค-กระบือ และไก่สายพันธุ์ต่างๆ โดยเฉพาะไก่กระดุกดำซึ่งชาวจีนฮ่อและม้งเชื่อว่าเป็นอาหารบำรุงร่างกาย จึงทำให้มีราคาสูงกว่าไก่พื้นเมืองชนิดอื่น 60-80% จุดเด่นของไก่กระดุกดำ คือ มีโปรตีนสูง (24.4 กรัม/เนื้อ 100 กรัม) แต่มีไขมัน คอเลสเตอรอล ไตรกลีเซอไรด์ และกรดไขมันชนิดอิ่มตัวต่ำ และมีกรดไขมันชนิดไม่อิ่มตัวอยู่สูง เมื่อเทียบกับไก่พื้นบ้านไทย ไก่เบรส และไก่พันธุ์โรดไอส์แลนด์เรด (Jaturasitha และคณะ, 2008)

ทั้งนี้ ที่ไก่กระดุกดำได้รับความนิยมอย่างมาก สีดำที่ปรากฏในเนื้อ และกระดูกนั้นเป็นผลมาจากการทำงานของสารเมลานิน (melanin) ซึ่งพบว่าทำหน้าที่เป็นสารต้านอนุมูลอิสระ และเกี่ยวข้องกับการทำงานของภูมิคุ้มกัน (Hsieh and Lien, 2012) ลักษณะของไก่กระดุกดำที่สำคัญคือ หนัง เนื้อ และกระดูกต้องมีสีดำ แต่ในปัจจุบัน พบว่า ไก่กระดุกดำมีลักษณะประจำพันธุ์บางอย่างหายไป อันเป็นผลมาจากวิธีการเลี้ยงของเกษตรกร การศึกษาในปี พ.ศ. 2557-2558 ได้ทำการคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ไก่กระดุกดำพันธุ์แท้รุ่นที่ 1 และรุ่นที่ 2 ที่มีลักษณะดีตรงตามสายพันธุ์ มีการเจริญเติบโตบนพื้นที่สูงได้ดี และตรงกับความต้องการของตลาด โดยมีน้ำหนักตัวเฉลี่ยในปี พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2558 อยู่ที่ 1.51 และ 1.61 กิโลกรัม ตามลำดับ ดังนั้น ในปี พ.ศ. 2559 เป็นการดำเนินงานต่อเนื่องในการปรับปรุงพันธุ์ไก่กระดุกดำพันธุ์แท้รุ่นที่ 3 ที่มีสมรรถภาพการผลิตที่ดีขึ้น (อัตราการเจริญเติบโตประสิทธิภาพการใช้อาหาร และอัตราการเลี้ยงรอด) เหมาะสมสำหรับการเลี้ยงบนพื้นที่สูง เพื่อสามารถขยายพันธุ์เพื่อส่งเสริมเป็นอาชีพให้แก่เกษตรกรบนพื้นที่สูงต่อไป

1.1 วัตถุประสงค์

เพื่อคัดเลือกและปรับปรุงพันธุ์ไก่กระดุกดำรุ่นที่ 3 ให้ตรงตามสายพันธุ์ มีสมรรถภาพการผลิตที่ดี และปรับตัวได้ดีกับสภาพอากาศบนพื้นที่สูง ที่มีความสูงจากระดับน้ำทะเล แตกต่างกัน 3 ระดับความสูง

1.2 ขอบเขตของการศึกษา

- 1) การปรับปรุงพันธุ์ไก่กระดูกดำสายพันธุ์แท้รุ่นที่ 3 จากพ่อแม่พันธุ์ที่คัดเลือกจากรุ่นที่ 2 ที่มีสมรรถภาพการผลิตที่ดี สามารถปรับตัวได้ดีกับสภาพบนพื้นที่สูงที่มีความแตกต่างกัน 3 ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล
- 2) การทดสอบสมรรถภาพการผลิตไก่กระดูกดำ ในพื้นที่ทดสอบ 3 ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเล โดยแบ่งสายการผสมเพื่อปรับปรุงพันธุ์ ทำการแบ่งพ่อแม่พันธุ์ ออกเป็น 8 สาย
- 3) การอบรมถ่ายทอดเทคโนโลยีการเลี้ยงให้แก่เกษตรกร

